

Sławomir Kordaczuk

**Nauczyciele i uczniowie
Gimnazjum i Liceum
im. B. Prusa w Siedlcach
w wydarzeniach II wojny światowej**

Motto:

„Nie przeminie wszystko – nie przeminie
kwiaty nie pogasną
choćby przyszło oczy wam złożyć
choćby przyszło na zawsze zasnąć (...).”

*(Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą,
Wiersze księdza Jana Twardowskiego,
Warszawa 1999, s.13).*

*„Za tę książkę należą się Panu wielkie brawa i uznanie.
W postowiu zawarta jest najważniejsza jej myśl.
Aby losy tamtejszych młodych ludzi stanowiły wzorce dla dzisiejszej młodzieży.
Szkoła im. B. Prusa może być z nich dumna.
Ważne też, aby została pamięć.”*

(Adam Pachała, absolwent z 1944 r.).

SŁAWOMIR KORDACZUK

**Nauczyciele i uczniowie
Gimnazjum i Liceum im. B. Prusa
w Siedlcach
w wydarzeniach II wojny światowej**

SIEDLCE 2008

Fotografie pochodzą ze zbiorów I LO im. B. Prusa w Siedlcach, Muzeum Regionalnego w Siedlcach, Szkoły Podstawowej Nr 2 w Obornikach Śląskich i zbiorów prywatnych: Włodzimierza Bieguńskiego, Jerzego Garbaczewskiego, Adama Krzeskiego, Janusza Słodkiewicza i Sławomira Kordaczuka.

Autorzy fotografii: Adolf Ganiewski, Bolesław Sadowski, Sławomir Kordaczuk (portrety współczesne).

Na okładce fotografia zniszczonego budynku Gimnazjum i Liceum im. B. Prusa w wyniku działań wojennych (fot. Józef Buszko, Muzeum Regionalne w Siedlcach, MRS/F/R/575).

Autor zwraca się z apelem do Czytelników niniejszego wydawnictwa i Absolwentów Gimnazjum i Liceum im. B. Prusa w Siedlcach o informacje i portrety nauczycieli i uczniów tej szkoły, których jeszcze nie opisał. Na adres e-mail: s.kordaczuk_siedlce@vp.pl lub pocztowy: Sławomir Kordaczuk, Muzeum Regionalne, ul. Piłsudskiego1, 08-110 Siedlce.

Wydawca:

Komitet Organizacyjny Zjazdu Wychowanków i Nauczycieli Liceum im. B. Prusa

I Liceum Ogólnokształcące im. B. Prusa

ul. Floriańska 10

08-110 Siedlce

Wydawnictwo wersji
elektronicznej

United Kingdom 2016

eBook-PDF

ISBN: 978-1-911283-02-7

SPIS TREŚCI

WSTĘP I HISTORIA SZKOŁY	6
BIOGRAMY NAUCZYCIELI GIMNAZJUM	7
BIOGRAMY UCZNIÓW I ABSOLWENTÓW SZKOŁY	27
NIEZNANI Z IMIENIA I NAZWISKA	79
LISTA MATURZYSTÓW W UKŁADZIE ALFABETYCZNYM	81
ZAKOŃCZENIE.....	91
BIBLIOGRAFIA.....	95

WSTĘP I HISTORIA SZKOŁY

Dzieje szkoły sięgają 3 lutego 1905 r. Wtedy uczniowie Siedleckiego Męskiego Gimnazjum założyli komitet strajkowy, domagając się od władz spolszczenia szkoły. To dało początek bojkotu rosyjskich szkół przez młodzież polską. W wyniku, czego po ukazie carskim założono 22.IX.1906 r., na bazie prywatnej szkoły handlowej męskiej Andrzejczaka przy ul. Floriańskiej 14 pierwszą polską placówkę oświatową o nazwie Gimnazjum Podlaskie. We wrześniu 1918 r. szkoła została upaństwowiona i przyjęła nazwę Królewsko-Polskie Gimnazjum imienia Hetmana Stanisława Żółkiewskiego w Siedlcach. Rok później obejmuje również budynek przy ul. Konarskiego po dawnym gimnazjum rosyjskim, w którym od roku 1920 zostaje wyodrębniony wydział matematyczno-przyrodniczy, a przy ul. Floriańskiej pozostaje wydział humanistyczny. Od 1923 r. oba wydziały funkcjonują jako dwa odrębne gimnazja. Przy ul. Floriańskiej rozwija się Państwowe Gimnazjum Męskie im. B. Prusa a przy ul. Konarskiego „Żółkiewski”. Po reorganizacji w latach 1932-33 szkoła przyjęła nazwę Państwowe Gimnazjum i Liceum im. Bolesława Prusa. Nauka trwała w systemie czteroletniego gimnazjum i dwóch lat liceum. Podczas okupacji II wojny światowej naukę kontynuowano na tajnych kompletach. Tradycje tej szkoły pielęgnuje obecnie I Liceum Ogólnokształcące im. B. Prusa. W 2007 r. gmachowi szkoły przywrócono pierwotny wygląd elewacji na podstawie archiwalnych negatywów przechowywanych w Muzeum Regionalnym w Siedlcach, a będących autorstwa Adolfa Ganiewskiego (Gancwola).

Na atmosferę i postawy patriotyczne uczniów objawiające się podczas II wojny światowej rzutowało zaangażowanie nauczycieli, wychowanych jeszcze w okresie zaborów i zachowania starszych kolegów. Wszak jeszcze pamiętano ich udział w niedawnej wojnie polsko-bolszewickiej. Wśród nich był absolwent z 1918 r., Jan Jarniński walczący jako ochotnik od 15.II.1919 r. m. in. pod Działdowem, Mławą i Brodnicą.

Wstępem do II wojny światowej jest udział uczniów szkoły w mobilizacji 1939 r. i walkach wrześniowych, których kontynuacja była w wielu różnych tematach: obozy jenieckie, Gułag, Katyń, II Korpus Polski i bitwa pod Monte Cassino, Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, powrót do Siedlec i udział w odbudowie zniszczonego bombardowaniami miasta. Ci, którzy wrócili z frontu, zakładali organizacje podziemne, a młodszy koledzy ze szkoły kontynuowali kształcenie na tajnych kompletach. Obydwie formy działalności: walki z bronią w ręce i nauka, jako jedna z dziedzin frontu cywilnego, były tak samo ważne i w równej mierze skutkowały w społeczeństwie poddanym przez obu okupantów eksterminacji. Nierzadko udział we wszystkich formach oporu kończył się śmiercią na miejscu lub później w katowniach Gestapo czy obozach koncentracyjnych.

Po wyzwoleniu nadszedł czas rozczarowań, gdy uczniowie byli aresztowani przez „wyzwoliciele” i wywożeni w głąb ZSRR. By uniknąć takiego losu, wstępowali do różnych jednostek formującej się w okolicach Siedlec 2 Armii WP. Dla nich wojna jeszcze się nie skończyła, podobnie jak dla tych, którzy zdecydowali się na walkę w oddziałach partyzanckich drugiej konspiracji.

Najpełniej zilustrują obraz wydarzeń i losów wychowawców i wychowanków „Prusa” zamieszczone na następnych stronach ich biogramy.